

Nếu bạn Việt Nam chúng ta có Rằm tháng 7 Âm lịch là ngày xá tội vong nhân hàng năm thì các nước phương Tây và Bắc Mỹ cũng có ngày lễ với nội dung tương tự là lễ Halloween. Cùng tìm hiểu về ngày hội này, cách chơi các bộ môn thích thú và những chi tiết lễ đèn khoét bóng bí ngô, những bộ đồ hóa trang và những trò phá phách vào đêm Halloween...

Lịch sử ngày Halloween

Halloween được tổ chức hàng năm vào ngày 31/10, là sự hòa trộn giữa các tập tục của người Celtic cổ, Công giáo La Mã và các nghi thức truyền thống dân gian châu Âu để tạo ra một ngày lễ phổ biến hiện nay. Halloween có nguồn gốc từ lễ Samhain cổ của người Celtic. Người Celtic sống cách đây 2000 năm tại khu vực mà bây giờ là Ireland, Anh và miền bắc nước Pháp. Họ tổ chức lễ hội đón mừng năm mới vào ngày 1/11. Người Celtic tin rằng, vào đêm trước năm mới, ranh giới giữa sống và cái chết sẽ xóa mờ. Vì vậy vào đêm 31/10, họ tổ chức lễ hội Samhain, khi các hồn ma quay về cõi chết. Bên cạnh chuyện gây ra những rắc rối cũng như thiêu hủy những trang trí, sự hiện diện của các hồn ma giúp cho các tu sĩ học các linh mục Celtic đưa ra những dự đoán về tương lai, để ưu tiên quan trọng trong việc sống qua mùa đông dài. Trong đêm này, mọi nhà sẽ đốt pháo sáng để ma quỷ không thể vào. Tu sĩ và người dân sẽ tập trung lại quanh một đống lửa lớn và cùng nhau nghe những câu chuyện chiêm tinh.

Năm 43 sau công nguyên, người La Mã chinh phục phần lớn lãnh thổ Celtic. Hơn 400 năm cai trị, lễ Samhain cổ của người Celtic đã được kết hợp với lễ hội Feralia cổ của người La Mã. Feralia được tổ chức vào ngày cuối tháng 10, thờ cúng là để tôn vinh những người đã chết, thờ hai là dành cho nữ thần mùa màng Pomona cổ của người La Mã. Do bị u ám nên nữ thần Pomona là quỷ táo nên táo đã được kết hợp vào lễ hội Halloween. Đến năm 800, đức Kitô giáo cùa Kito giáo, ngày 1/11 được gọi là ngày lễ Allhallows (Lễ các Thánh), và đêm trước đó, đêm Samhain, được gọi là Allhallows Eve và cuối cùng là Halloween. Sau ngày Lễ Thánh, tại Anh còn có ngày "Các vong hồn" 2/11, cũng ở đây, Halloween còn được gọi là Nutcrack Night hay Snap Apple Night vì mọi người trong gia đình thường quây quanh lò sưởi kể chuyện ma và ăn kẹo táo rang hoặc "đốt táo".

Halloween được Bắc Mỹ do những người di dân từ Anh và các vùng thuộc người Celtic cổ. Vì lý do giới hạn tín ngưỡng nên đến những năm 1800, Halloween mới trở thành lễ hội phổ biến.

Tập tục trong đêm Halloween

Các tập tục xuất hiện trong đêm Halloween tại Mỹ là những tập tục phổ biến nhất.

Trang trí lồng đèn: trẻ em thường chọn đi trò đùa khoét quả bí ngô, củ khoai tây hoặc bí đao; sau đó khắc hình thù những khuôn mặt lên đó, đục lỗ vào bên trong để ánh sáng lọt ra. Những chiếc lồng đèn này được gọi là “Jack O’Lantern”, xuất phát từ truyền thuyết về anh chàng tên Jack vì tính keo kiệt và những cú lừa vặt nên khi chết, anh ta không được lên thiên đàng cũng như xuống địa ngục, phải làm linh hồn lang thang với chiếc đèn bí ngô.

Lễ hội hóa trang: đây là phong tục phổ biến nhất vào Halloween, được bắt đầu từ trẻ em. Trang phục thường gặp là những bộ quần áo hóa trang phù thủy, ma quỷ, các nhân vật hoạt hình nổi tiếng hoặc những sinh vật siêu nhiên khác.

Trick – or – Treat: truyền thuyết Halloween cho rằng các hồn ma sẽ tìm đến đứa trẻ lừa bịp, phá phách con người, chúng đi ăn xin và khi đến nhà nào thì chủ nhà phải cho chúng đồ ăn thức uống. Trẻ con rất thích trò chơi này, chúng sẽ mặc đồ hóa trang, đeo mặt nạ, đi đến và gõ cửa nhà này đến nhà khác và hỏi câu “trick or treat”. Câu nói này có ý nghĩa là “thật đấy chúng tôi cái gì đi nếu không chúng tôi sẽ phá phách đấy!”. Nếu không gặp phỉn phợc, chủ nhà phải cho chúng bánh kẹo. Cuối mùa Halloween, những người lớn thường xuyên bắt nhieu quà bánh để cho bọn trẻ con.

“Đốt pháo”: có một nhieu hình thức chơi liên quan đến pháo trong đêm Halloween, phổ biến nhất là hình thức thi nhau đốt pháo đốt nhieu quốc táo trong chậu nhôm, hoặc thi đốt pháo, đốt pháo càng dài thì càng sống lâu...

Halloween năm châu

Ireland

Được xem là đất nước có lễ hội Halloween, cách thức chơi game như ở Mỹ. Ở những vùng nông thôn, người ta vẫn đốt lửa và quây quần các gia đình bên nhau như hàng ngàn năm trước. Trò “đập táo”, táo sẽ được đưa treo lên khung cửa hoặc trên cây và người chơi sẽ cố gắng ném cho bóng được những quả táo đó. Món ăn truyền thống trong lễ Halloween của người Ireland là món “barnbrack”, một loại bánh nướng trái cây. Người ta sẽ bọc một cuộn rơm hoặc một cái vòng nhỏ lại bằng vải và đốt vào chính bánh. Nếu người nào ăn trúng miếng bánh có chính vòng thì tin “huyền” sẽ chóng tay, còn nếu tìm thấy được cuộn rơm thì đó là một năm làm ăn thuận lợi. Trò chơi của trò “trick or treat” quen thuộc của chúng trong đêm Halloween.

Anh

“Jack O’Lantern” ở Anh được làm bằng củ cải đất nướng. Ở thành thị, người ta sẽ diễu hành ở các đường phố, hát bài hát “Punkie night song” và không quên mang những củ cải đất nướng đã được chạm khắc theo. Ở vùng nông thôn, “Jack O’Lantern” được treo ở ngoài cửa ngõ để báo với ngôi nhà khi những linh hồn lang thang đêm Halloween. Người Anh còn có một tập tục nữa là ném đá, rau củ và quần áo vào lửa để xua tan sự sợ hãi những linh hồn ở những khu vực. Trò “trick or treat” cũng rất được yêu thích tại Anh.

Pháp

Đặc hóa trang ở Pháp thường là những trang phục rất đáng sợ - xác sống, yêu tinh, phù thủy, ma cà rồng... chứ không phải là những công chúa, hoàng tử hay nhân vật hoạt hình như ở Mỹ. Trò “trick or treat” hiếm khi xuất hiện, nếu có thì không phải từ nhà này sang nhà khác mà là từ cửa hàng này sang cửa hàng kia. Tuy nhiên, Halloween vẫn chưa được xem là một ngày lễ quan trọng tại Pháp vì Halloween vẫn được hiểu ở Pháp cho rằng đó là một lễ hội của mình và họ không thích đi du đó.

Độc

Người Đức có phong tục ném dao ra đường vào đêm Halloween vì lí do họ sợ ngăn chặn những sự đáng sợ khi các linh hồn trở về.

Nhật Bản

Nhật Bản không tổ chức Halloween theo kiểu Mỹ. Mặc dù họ ưa chuộng người dân ở đây đều biết chút ít về Halloween từ Mỹ, biết về lễ hội hóa trang, quần bí ma và trò “trick or treat”... Người Nhật đón chào lễ hội Obon (còn được gọi là “Matsuri” hoặc “Uarbon” – phát âm như “oh bone”). Lễ hội này tương tự như Halloween nhưng nó dành cho các linh hồn của người đã khuất. Họ sẽ ăn đồ ăn chuồn bọ rất kỳ lạ, đèn lồng được treo khắp nơi. Người ta còn thả đèn trong các lồng đèn nhỏ và thả trôi trên các dòng sông. Lễ hội Obon thường được tổ chức vào tháng bảy hoặc tháng tám.

Huyền Anh *Tặng hớp*